

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Про Звернення депутатів Полтавської обласної ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до бюджетного законодавства в частині розподілу екологічного податку

Керуючись частиною другою статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», частиною другою статті 2, пунктами 3, 5, 6 частини другої статті 19 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», з метою забезпечення справедливого та ефективного розподілу екологічного податку, що дозволить збільшити частку надходжень до спеціальних фондів місцевих бюджетів Полтавської області та створити стабільну фінансову базу для реалізації природоохоронних заходів, спрямованих на покращення екологічного стану регіону,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Прийняти Звернення депутатів Полтавської обласної ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до бюджетного законодавства в частині розподілу екологічного податку, що додається на 3 аркушах.
2. Надіслати Звернення депутатів Полтавської обласної ради на адреси Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

Голова обласної ради

Олександр БІЛЕНЬКИЙ

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Полтавської обласної ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до бюджетного законодавства в частині розподілу екологічного податку

Однією з найгостріших проблем, з якою сьогодні стикається Україна, є необхідність поліпшення екологічної ситуації в окремих регіонах, зменшення забруднення навколишнього середовища і впровадження ефективних механізмів охорони природи. Враховуючи обсяг забруднення, який має місце в різних сферах господарської діяльності, вкрай важливо переглянути підходи до розподілу екологічного податку, а також запровадити нову політику, що дозволить залучити більшу частину цих коштів до місцевих бюджетів для вирішення безпосередньо локальних екологічних проблем.

Полтавщина є одним із найбільших промислових та аграрних регіонів України, де екологічне навантаження на довкілля є надзвичайно великим. Проблеми забруднення на території нашої області носять системний характер, охоплюючи як водні ресурси, так і атмосферне повітря, ґрунти, а також природні екосистеми. Внаслідок діяльності промислових підприємств та сільськогосподарських виробників область зазнає значного антропогенного впливу. Особливо важливою є ситуація навколо Кременчуцького водосховища, що є джерелом питного водопостачання для кількох міст та сіл регіону.

Вода є основним природним ресурсом, який забезпечує життя місцевих громад. Кременчуцьке водосховище, яке постійно страждає від забруднення, потребує значних інвестицій у відновлення і захист берегових ліній, очищення води та захист від техногенних загроз. Підприємства, що розташовані на берегах водосховища, впливають на якість води, через що виникає необхідність у проведенні масових очищувальних робіт. Береги водосховища зазнають постійного руйнування, що створює загрозу для населених пунктів, об'єктів інфраструктури та сільськогосподарських земель. Берегоукріплення та боротьба з ерозією є надзвичайно важливими заходами, які вимагають значних фінансових вкладень і технічних рішень. Зниження рівня води в Кременчуцькому водосховищі веде до прискореної ерозії берегів, що створює загрозу для житлових зон та інфраструктури. Проблеми збереження та відновлення біорізноманіття водосховища також потребують спеціалізованих досліджень та заходів з очищення. Промислові підприємства, сільське господарство та транспорт спричиняють значні викиди забруднюючих речовин в атмосферу, а також забруднюють ґрунти важкими металами та пестицидами. Відсутність ефективної системи очищення повітря та ґрунтів веде до серйозних екологічних наслідків і негативно позначається на здоров'ї місцевих жителів. Проблема поводження з відходами є особливо актуальною для таких великих аграрних і промислових регіонів, як Полтавщина. Низький рівень переробки відходів, а також відсутність ефективних систем їх утилізації сприяє накопиченню сміття та забрудненню земельних ресурсів.

Підприємства, які здійснюють свою діяльність на території області, створюють суттєве екологічне навантаження. Водночас більша частина коштів

екологічного податку, сплаченого цими підприємствами, спрямовується до державного бюджету і не повертається у вигляді реальних природоохоронних інвестицій у наш Полтавський регіон.

Сьогодні місцеві громади, зокрема Полтавщина, не мають достатніх ресурсів для боротьби з екологічними загрозами, що безпосередньо ставлять під небезпеку життя та здоров'я людей. Обсяги обласного та місцевих природоохоронних фондів незначні, тому проблеми не вирішуються, а лише поглиблюються.

Погіршенню такої ситуації сприяє зменшення з 2018 року надходжень від сплати екологічного податку до обласного бюджету з 55 % до 30 % та скерування різниці до загального фонду державного бюджету, а також спрямування з 2024 року до загального фонду державного бюджету в повному обсязі екологічного податку, що нараховується за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення.

Водночас кошти, що надходять до загального фонду державного бюджету, на виконання природоохоронних заходів не спрямовуються.

Така централізація розподілу екологічного податку є неефективною і невиправданою, оскільки не забезпечує покриття природоохоронних потреб області, унеможлиблює реалізацію в повному обсязі програм і планів екологічного спрямування, здійснення природоохоронних і ресурсозберігаючих заходів та відповідно забезпечення екологічної безпеки регіону.

Важливість збільшення частки екологічного податку на місцях полягає в тому, що саме місцеві органи влади мають найкраще розуміння конкретних проблем, потреби фінансування природоохоронних заходів та можуть здійснити ефективне планування та використання цих коштів. Без підтримки місцевих бюджетів вирішення складних екологічних питань буде знову уповільнено через брак фінансування.

Депутати Полтавської обласної ради звертаються з пропозицією встановити розподіл коштів екологічного податку, у тому числі, що нараховується за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення, у співвідношенні: 20 % – до спеціального фонду державного бюджету, 50 % – до спеціального фонду обласного бюджету (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища) і 30 % – до спеціального фонду міських, селищних, сільських бюджетів (місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища). Це дозволить забезпечити місцеві бюджети достатнім фінансуванням для реалізації природоохоронних заходів, спрямованих на покращення екологічного стану регіону. Ми пропонуємо, щоб створення прозорого механізму розподілу коштів екологічного податку враховувало специфіку кожного регіону та його екологічні проблеми. Частина цих коштів має бути спрямована на відновлення природних ресурсів, а також на впровадження інноваційних екологічно чистих технологій у промислових підприємствах. Крім того, необхідно створити програми навчання та просвітницькі кампанії для населення, щоб зміцнити екологічну свідомість та заохотити місцеві громади до активної участі в природоохоронних заходах.

Враховуючи вищезазначене, депутати Полтавської обласної ради переконані, що лише шляхом перегляду механізму розподілу екологічного податку і більшої передачі цих коштів на місця можна забезпечити ефективну боротьбу з екологічними проблемами нашого регіону. Це стане важливим кроком у напрямку сталого розвитку, покращення якості життя громадян Полтавщини та створення справедливих умов для вирішення місцевих екологічних проблем.

*Прийнято на пленарному засіданні
сесії обласної ради
восьмого скликання
2025 року*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення «Про Звернення депутатів Полтавської обласної ради
до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо
внесення змін до бюджетного законодавства в частині розподілу
екологічного податку»

Розробник проєкту рішення: депутат Полтавської обласної ради Москалик Іван Володимирович.

Проєкт рішення є проєктом акта індивідуальної дії.

Мета: забезпечення справедливого та ефективного розподілу екологічного податку, що дозволить збільшити частку надходжень до спеціальних фондів місцевих бюджетів Полтавської області та створити стабільну фінансову базу для реалізації природоохоронних заходів, спрямованих на покращення екологічного стану регіону.

1. Підстава розроблення проєкту рішення

Проєкт рішення розроблено з власної ініціативи та відповідно до результатів засідання постійної комісії обласної ради з питань екології та раціонального природокористування від 25.09.2025.

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Прийняття цього проєкту рішення є необхідним для захисту екологічних інтересів Полтавської області та її жителів. Без зміни чинної системи розподілу екологічного податку екологічні проблеми Полтавщини лише посилюватимуться, а можливості їх вирішення залишатимуться обмеженими. Прийняття проєкту рішення є важливим і своєчасним кроком у напрямку формування справедливого та результативного екологічного фінансування в Україні.

3. Суть проєкту рішення

Проєктом рішення пропонується звернутися до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до бюджетного законодавства в частині розподілу екологічного податку.

4. Правові аспекти

Проєкт рішення розроблено з урахуванням вимог чинного законодавства, зокрема:

- Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Закону України «Про статус депутатів місцевих рад»;
- Бюджетного кодексу України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація запропонованого проєкту рішення не потребує фінансових витрат.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект рішення не потребує з'ясування позицій заінтересованих сторін.

7. Громадське обговорення

Проект рішення не потребує громадського обговорення.

8. Запобігання корупції

У проєкті рішення відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

9. Прогноз результатів

Прийняття рішення може стати ключовим кроком до реальної децентралізації екологічної політики в Україні, зміцнення місцевих бюджетів та ефективного вирішення екологічних проблем Полтавщини.

Депутат Полтавської обласної ради

Іван МОСКАЛИК